

ת"פ 60188/02/22 - מדינת ישראל נגד מג'אד אלחמאמדה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 60188-02-22 מדינת ישראל נ' אלחמאמדה (עציר)

לפני כבוד השופט עמית ציון קאפח

מדינת ישראל המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד רוני מודריק

נגד

מג'אד אלחמאמדה

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד דן באומן

גזר - דין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות הבאות : ניסיון שוד לפי סעיף 402(א) ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), בשתי עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 302 לחוק ועבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב לפי סעיף 413 לחוק.

מטבע הדברים התמקד הדיון בטיעונים לעונש בעבירת ניסיון השוד ובעבירות התקיפה הגורמת חבלה של ממש.

תמצית העובדות: בצהרי יום שהתה המתלוננת, ילידת 1943, עם נכדותיה בפארק הירקון. בשעה שהמתלוננת נותרה לבדה ישובה על כסא, הגיע הנאשם למקום כשהוא רכוב על אופניים החשודים כגנובים, החל מושך את תיקה של המתלוננת אשר אחזה בתיק, ובמאבק שהתפתח ביניהם היא נפלה מהכסא ארצה ונחבטה בחלק האחורי של גופה. חפצו של הנאשם לגנוב את התיק לא עלה בידו. מיד לאחר מכן תפסו בו שני עוברי אורח ובהתגוששות ביניהם נגרמו להם חבלות של ממש.

בעקבות הנפילה על החלק האחורי של גופה, חשה המתלוננת כאבים.

2. **ראיות לעונש**

מטעם התביעה הוגש גיליון הרשעות קודמות ומטעם הנאשם הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית אשר ניתנה בהליך מעצר עד תום ההליכים לשם בחינת כשירותו המהותית והדיונית.

3. **טיעונים לעונש**

בטיעוניה לעונש עמדה התובעת על נסיבות המקרה, הפגיעה בערכים חברתיים מוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת. התובעת עתרה לקביעת מתחם של 3-5 שנות מאסר וברף העליון של המתחם.

ב"כ הנאשם הפנה בעיקר לעבר הפסיכיאטרי של הנאשם, נסיבותיו האישיות, העדר תכנון, לתוצאות הפגיעה במתלוננת, היות המתלוננת מוקפת בעוברי אורח, ולמדיניות הענישה הנוהגת שהינה בין מספר חודשי מאסר לשנתיים מאסר בפועל ובחלק התחתון של המתחם.

הסניגור הוסיף והדגיש כי הגם שהנאשם ניהל הוכחות, הוא חסך את עדותה של המתלוננת בכך שהגיע להסכמה עובדתית עם התביעה.

כל צד תמך יתדותיו אשר למדיניות הענישה בפסיקה רלוונטית לטעמו.

בדבריו לעונש עמד הנאשם על חפותו.

הצדדים הסכימו ובדין עשו כן כי העבירה כלפי המתלוננת והעבירות כלפי עוברי האורח אשר נחלצו לעזרת המתלוננת, מהוות אירוע אחד.

4. דין והכרעה

א. הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה

לביצוע העבירה לא קדם תכנון מוקפד הגם שהנאשם ניצל שעת כושר שעה שנכדוטיה של קורבן העבירה התרחקו ממנה והיא נותרה לבדה.

הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה- המתלוננת בשנתה ה- 80, **אחרי ניתוח לב ובגופה קוצב לב** (ראה ת/11). צא וראה מה הנזק אשר היה עלול להיגרם לה כתוצאה מהבהלה אשר פקדה אותה עת התנפל עליה הנאשם. על נקלה יכול היה אירוע זה להסתיים בצורה חמורה בהרבה עקב אירוע לבבי.

אין מדובר בהשערה בעלמא. כך למשל יש להפנות לע"פ 609/85 **חסן אחמד בובו נ' מדינת ישראל** (21.8.86) שם נדון ערעורו של המערער אשר פרץ עם אחר לביתו של המתלונן שהיה באותה עת בן 73 שנים. הם איימו עליו בסכין, וביצעו מעשה שוד. **קורבן העבירה נפטר כתוצאה מאי ספיקת לב**. המערער הורשע, בין השאר, בעבירת הריגה וערעורו נדחה.

על פוטנציאל הנזק העלול להיגרם כתוצאה מנפילת אדם מבוגר, ראה גם ת"פ 65368-07-19 **מדינת ישראל נ' מוחמד סקא** אשר נדון בפניי זה לא מכבר (9.11.20). באתו מקרה התקרב הנאשם אל קרבן העבירה, אשה קשישה, דחף אותה בכתפה ומשך ממנה תיק בכוונה לגנוב אותו ממנה. כתוצאה מהדחיפה היא נפלה ארצה, נחבטה בפניה, ונגרמו לה המטומות בפנים, חבלות בכתף, שברים בעצמות האף ושבר בזרוע שמאל. בשל הסיכון שבניתוח הזרוע עקב גילה, היא נותרה מוגבלת. כך באחת

וכתוצאה "רק" מדחיפה הפכה קרבן העבירה מאשה עצמאית לאשה במצב סיעודי, הנעזרת בעובדת זרה, ואינה מסוגלת להליכה עצמאית משום שאינה יכולה לעשות שימוש במקל הליכה או בהליכון. מאז, היא נזקקת לסיוע בכל תחומי החיים ובהם אכילה, תלבושת ושמירה על היגיינה אישית.

יש אפוא ליתן משקל משמעותי לנסיבה זו ולא להסתפק בבחינה טכנית של הנזק הגופני אשר נגרם בפועל.

הנזק שנגרם מביצוע העבירה - הגם שלמתלוננת לא נגרם נזק חמור היא דיווחה כי סובלת מכאבי תופת **אף עשרה ימים לאחר האירוע והיא אינה מתפקדת** (ראה ת/8 מיום 27.2.22). יש להביא במכלול השיקולים כי מבנה עצמות של אדם מבוגר אשר הופל ארצה אינו דומה לחוסנו של אדם צעיר.

העד ע.ב. נצפה ע"י השוטרים כשהוא פצוע בצווארו, חולצתו קרועה ופניו נפוחות (ראה ת/15 +תמונות ת/17).

להערכתי חווה המתלוננת טראומה אשר תלווה אותה עוד שנים רבות. אך כפסע היה בינה לבין תוצאה בלתי הפיכה.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, ברחובה של עיר ובצהרי היום - הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית משנת 2017 ומאשפוז יחיד משנת 2021. הוא אובחן, בין השאר, כלוקה בהפרעות נפשיות והתנהגותיות כתוצאה משימוש בחומרים פסיכואקטיביים. הנאשם אובחן ע"י הפסיכיאטר המחוזי כמי שהיה שרוי במצב של "אינטוקסיקציה (הרעלה-צ.ק.) של סמים". ברי, כי מצב דברים זה אינו מקים לנאשם הגנה לפי שנכנס מרצונו למצב זה.

הנאשם ניצל את כוחו העודף על המתלוננת שהינה כאמור אשה מבוגרת.

ב. הערך החברתי שנפגע

עבירת השוד פוגעת בקניינו של אדם ובשלמות גופו. לא בכדי נקבע בצידה של העבירה עונש של 14 שנות מאסר. ראה לעניין דברי כבוד השופטת ד' ברק-ארז בע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 7.7.14):

"עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן, אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר היא היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה

היומיומית והמוכרת" (שם, בפסקה 9).

בעבירת שוד המכוונת כנגד קשישים נעוצה "נבזות מיוחדת המצדיקה השתת ענישה ממשית ומרתיעה הכוללת רכיב משמעותי של מאסר מאחורי סורג ובריח". ראו לעניין זה דברי כבוד השופט דנציגר בע"פ 1041/14 קרקי נ' מדינת ישראל [5.10.2014].

לא בכדי נכתבו הדברים הללו לפי שהקשישים מהווים למרבה הצער טרף קל ומשום כך יש צורך להגן ביתר שאת על אותה אוכלוסייה מוחלשת.

"המגמה בה נקט ביהמ"ש זה היא מגמה מחמירה ביחס לעבירות מסוג זה, המבקרת את ההגנה על החיים והגוף של קבוצות אלה על פני נסיבות אישיות ומקלות של נאשמים... מגמה זו נכונה וראויה היא. בידינו חרב הענישה אותה יש להניף במקרים המתאימים".

ראה לעניין זה גם ע"פ 5931/11 **עבדולייב נגד מדינת ישראל** [22.10.2013]. כאן המקום לציין כי גם מעניין **עבדולייב** ניתן ללמוד על פוטנציאל הפגיעה כתוצאה ממשכת תיק. ראשה של קרבן העבירה, אשה קשישה ילידת 1935, נחבט בדלת המעלית ונגרמה לה המטומה גדולה במצח. הטענה בדבר רף אלימות " נמוך" נדחתה ע"י בית המשפט העליון.

מדיניות הענישה הנוהגת

ג.

קיים מנעד רחב של ענישה. כדרכם של הליכים, כל מקרה ונסיבותיו. אין עבירה אחת דומה לרעותה בנסיבותיה, גילו של קורבן העבירה ועוד.

בנדון זה יש להפנות תחילה לדברי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 7655/12 **אידריס פייסל נ' מדינת ישראל** (4.4.13):

"כמוסכם על הכל, נקודת המוצא לבחינת העונש ההולם דבר עבירה הוא בקביעת מתחם הענישה הראוי לעבירה בנסיבותיה (ובכללן מידת האשם של מבצע העבירה). ברי, כי אין משמעות הדבר שבכל מקרה ומקרה "יומצא הגלגל מחדש", ויקבע מתחם ענישה המותאם לנסיבות הספציפיות של ההליך. קביעה שכזאת הייתה מרוקנת מתוכן את סעיף החוק והיא נוגדת את תכליתו. מאידך, אין לקבוע מתחם ענישה כללי, הכולל קשת רחבה מאוד של מעשים אפשריים. ככל שעסקינן בעבירות דוגמת עבירת השוד, בה ניתן להצביע על מדרג של חומרה, עלינו לזהות את מתחם הענישה הראוי לקבוצות מעשים הדומים בנסיבותיהם..." (הדגשה לא במקור-צ.ק. סעיף 7 לפסק הדין). (להלן: "עניין פייסל").

אני ער לקביעה בעניין **פייסל** כי מקום בו עבירת השוד בוצעה ללא תכנון מוקדם, ללא שימוש בנשק

ותוך שלנפגע העבירה נגרמו נזקים שאינם חמורים, יעמוד המתחם על 6 ח' מאסר עד שנתיים מאסר.

אולם קביעה זו אינה רלוונטית לסוגיה אשר בפניי, משום שהיא אינה מביאה במכלול השיקולים את הנזק אשר יכול היה להיגרם למתלוננת, אשה מבוגרת, לאחר ניתוח לב ובגופה מושתל קוצב לב.

מגזרי הדין אשר הובאו בפניי ואחרים, אני רואה להתייחס לאלה:

ע"פ 1286/13 אבו ג'ומעה נ' מדינת ישראל (20.1.14). המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות בכך שניסה לחטוף תיק של מתלוננת תוך שהוא מאיים עליה ועל חברתה במברג. המתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי עמד על 24-48 ח' מאסר בפועל. נדון, בין השאר, ל- 36 ח' מאסר בפועל.

הערעור לעניין העונש נדחה.

ע"פ 6453/14 קלימנקו נ' מדינת ישראל (28.1.15). המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות כפי המקרה אשר בפניי ונדון, בין השאר, ל- 30 ח' מאסר בפועל. המערער רץ לכיוון המתלוננת, בחורה צעירה מאבטחת בעיסוקה וניסה לתלוש שרשרת זהב מצווארה. המתלוננת הופלה ארצה והמערער המשיך להכותה כרבע שעה עד להתערבות עוברי אורח. למתלוננת נגרמו שריטות ממשיות בצווארה ובידיה וחבלות בגופה והיא נזקקה לטיפול רפואי. שרשרת הזהב והטלפון הנייד של המתלוננת נעלמו.

למערער עבר פלילי הכולל עבירות רכוש ואלימות. עיון בתיק בית המשפט המחוזי מעלה כי המערער מוכר למערכת הפסיכיאטרית "בעקבות אשפוזים קודמים בשל מצבים פסיכויטיים בהם היה שרוי (אשפוז אחרון באפריל 12' עקב מצב פסיכויטי פרנואידי), מאובחן כסכיזופרן פרנואידי ומחלת הנפש שלו נמצאת בהפוגה, מטופל תרופתית ואף סובל מתחלואה כפולה. בנוסף, יש לו לקות אורגנית ועיכוב התפתחותי (מוגדר כלוקה בפיגור שכלי)" (ראה ת"פ 17331-11-13 מדינת ישראל נ' קלימנקו ((14.8.14)).

בפסק דין זה, הסתייג כב' השופט מזוז מהקביעה בפרשיות אחרות, אודות המתחם שנקבע לשוד לא מתוכנן, 6 ח' עד 28 ח' מאסר.

בית המשפט העליון דחה הערעור ואימץ המתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי 2-5 שנות מאסר.

ע"פ 7925/15 אטובראן נ' מדינת ישראל (20.4.16). המערער הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של ניסיון שוד ודינו נגזר, בין השאר, ל- 36 ח' מאסר בפועל. המערער הלך בעקבות המתלוננת שהייתה עם חברתה. הוא תפס את תיקה ומשך אותו בחוזקה ממנה. המתלוננת התנגדה והוא בתגובה היכה בידה, הפיל אותה לארץ וגרר אותה מספר מטרים. המערער מנע

מחברתה להושיט לה עזרה. עובר אורח נחלץ לעזרתן והחזיק במערער עד הגעת המשטרה למקום. למתלוננת נגרמו חבלות שונות והיא נזקקה לטיפול רפואי.

בית המשפט העליון העמיד עונשו של המערער על 30 ח' מאסר בפועל משום שמתחם הענישה אשר נקבע בבית משפט קמא, שנתיים עד חמש שנות מאסר, לא נקבע על פי המתווה בתיקון 113 לחוק.

העונש הקבוע בצידה של עבירת הניסיון לשוד זהה לעונש הקבוע בצידה של העבירה המושלמת - 14 שנות מאסר בפועל, והעונש הקבוע בצידה של עבירת התקיפה הגורמת חבלה של ממש הינו 3 שנות מאסר בפועל.

אחר כל אלה ובשים לב בעיקר לגילה של המתלוננת, מצבה הרפואי והנזק שהיה צפוי מביצוע העבירה, אני מעמיד את מתחם העונש על 24-48 ח' מאסר בפועל. יודגש, כי במתחם זה "נבלעות" העבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, אשר בוצעו כלפי עוברי האורח שעצרו את הנאשם. לא נעלם מעיניי האמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית, אולם המערער הוא שנכנס מרצונו למצב של צריכת חומרים פסיכואקטיביים.

ד. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

כעולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית, הנאשם הינו דר רחוב, מתקיים מקצבת ביטוח לאומי, מקבץ נדבות ואוכל בבתי תמחוי.

לנאשם שהינו בן 39, רווק, עבר פלילי שעניינו עבירות רכוש, סמים ועבירות נגד הגוף. ההרשעה האחרונה מחודש מאי 2018.

הדעת נותנת כי כליאת הנאשם תפגע בו.

הגם שהנאשם כפר במיוחס לו, ונשמעו ראיות, יש לזקוף לזכותו את הסכמתו בדבר עצם התקיימות האירוע (ללא זיקה אליו - צ.ק), הסכמה אשר חסכה את העדת המתלוננת אשר ממילא לא הייתה יכולה לתרום לזיהוי מבצע העבירה.

יש צורך בהרתעת הנאשם ואחרים שכמותו מביצוע עבירות דומות כאמור בסעיפים 140'ו', 140'ז' לחוק. אפשר שהחמרה בעונש, במסגרת המתחם, גם אם מדובר "רק" בעבירת ניסיון ו"רק" במשיכת תיק, תרתיע הנאשם ואחרים שכמותו מביצוע עבירות שוד ובכלל זה שוד קשישים.

אני מעמיד אפוא עונשו של הנאשם במחצית המתחם.

5. נוכח כל המקובץ לעיל, אני רואה לגזור על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. מאסר בפועל למשך 36 חודשים, שמניינם יחל מיום מעצרו 17.2.22.

אני מפעיל מאסר על תנאי בן ארבעה חודשים אשר הוטל על הנאשם במסגרת ת"פ 6448-05-18 לריצוי באופן חופף.

סך הכל ירצה הנאשם 36 חודשים מאסר בפועל שמניינם יחל כאמור מיום מעצרו 17.2.22.

ב. מאסר על תנאי למשך 15 חודשים שהנאשם לא ישא בו זולת אם יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירה בה הורשע, או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע .

התנאי לא יחול על עבירה של החזקת רכוש החשוד כגנוב, על פי סעיף 413 לחוק בגינה אני גוזר על הנאשם 6 ח' מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו.

זכות ערעור כחוק.

**ציון קאפח,
שופט**

ניתן והודע היום כ"ח תמוז התשפ"ב 27 יולי 2022, במעמד הנוכחים.